

Warszawa, dnia 6 października 2022 r.

Poz. 2055

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ¹⁾**

z dnia 21 września 2022 r.

w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich

Na podstawie art. 189 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747, 1768 i 1964) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki i tryb udzielania oraz rozliczania zaliczek dla beneficjentów, w tym zwrotu środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego,
- 2) terminy składania wniosków o płatność oraz ich zakres

– w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) umowa o dofinansowanie:
 - a) umowę, o której mowa w art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818),
 - b) umowę lub porozumienie dotyczące przyznania środków przeznaczonych na realizację projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 5c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) umowę, o której mowa w art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079);
- 2) wydatki kwalifikowalne – koszty i wydatki poniesione przez beneficjenta na realizację projektu w ramach programu finansowanego z udziałem środków europejskich, zgodnie z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie, które kwalifikują się do rozliczenia zaliczki, poświadczenia lub do refundacji.

§ 3. 1. Zaliczka jest udzielana beneficjentowi, jeżeli przewiduje to umowa o dofinansowanie.

2. Termin wypłaty zaliczki, jej wysokość i sposób jej wypłaty są określone w umowie o dofinansowanie. Wypłaty zaliczki oraz transz zaliczki są dokonywane w wysokościach nie większych i na okres nie dłuższy niż jest to niezbędne do prawidłowej realizacji projektu.

3. W przypadku gdy umowa o dofinansowanie przewiduje wypłatę zaliczki w kilku transzach, wypłata drugiej i kolejnych transz jest uzależniona od rozliczenia określonej w umowie o dofinansowanie części, nie niższej jednak niż 70% łącznej kwoty dotychczas otrzymanych transz zaliczki.

¹⁾ Minister Funduszy i Polityki Regionalnej kieruje działem administracji rządowej – rozwój regionalny, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (Dz. U. poz. 1948).

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do zaliczek i transz zaliczek przekazanych w ramach projektów, w których całość lub część wydatków dokonywana jest na podstawie:

- 1) art. 67 ust. 1 lit. b–e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.²⁾);
- 2) art. 53 ust. 1 lit. b–f rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na Rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.³⁾).

5. Zaliczka lub transza zaliczki są rozliczane przez beneficjenta w terminie i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie.

6. Zaliczki pochodzące z dotacji z budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego, niewydatkowane w ramach projektu, podlegają zwrotowi do budżetu, z którego zostały wypłacone, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową.

7. W przypadku projektów dotyczących pomocy technicznej zaliczki pochodzące z dotacji z budżetu państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego, niewydatkowane w ramach projektu do końca roku budżetowego albo w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 181 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub innych przepisów szczególnych, podlegają zwrotowi do budżetu, z którego zostały wypłacone, odpowiednio do dnia 31 stycznia następnego roku albo w terminie 21 dni od dnia określonego w tych przepisach.

§ 4. Rozliczenie zaliczki polega na wykazaniu przez beneficjenta wydatków kwalifikowalnych we wnioskach o płatność złożonych do właściwej instytucji, w terminach i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie oraz zgodnie z systemem realizacji danego programu finansowanego z udziałem środków europejskich, lub na zwrocie zaliczki.

§ 5. 1. Zaliczka jest wypłacana beneficjentowi po ustanowieniu i wniesieniu przez niego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie.

2. Zabezpieczenie jest ustanawiane w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową, w przypadku gdy:

- 1) wartość zaliczki nie przekracza 10 000 000 zł lub
- 2) beneficjent jest podmiotem świadczącym usługi publiczne lub usługi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 93 i art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub jest instytutem badawczym w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498).

3. W przypadku gdy wartość zaliczki przekracza 10 000 000 zł, zabezpieczenie jest ustanawiane w wysokości co najmniej równowartości najwyższej transzy zaliczki wynikającej z umowy o dofinansowanie, w jednej albo kilku z następujących form wybranych przez instytucję, z którą beneficjent zawiera umowę o dofinansowanie:

- 1) pieniężnej;
- 2) poręczenia bankowego lub poręczenia spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
- 3) gwarancji bankowej;

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34, Dz. Urz. UE L 129 z 19.05.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 176 z 07.07.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 335 z 15.12.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 291 z 16.11.2018, str. 5, Dz. Urz. UE L 123 z 10.05.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 99 z 31.03.2020, str. 5, Dz. Urz. UE L 130 z 24.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 17.07.2020, str. 4, Dz. Urz. UE L 356 z 26.10.2020, str. 1, Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 30, Dz. Urz. UE L 109 z 08.04.2022, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 115 z 13.04.2022, str. 38.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, str. 58 oraz Dz. Urz. UE L 241 z 19.09.2022, str. 16.

- 4) gwarancji ubezpieczeniowej;
- 5) poręczenia, o którym mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2020 r. poz. 299 oraz z 2022 r. poz. 807 i 1079);
- 6) weksla z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- 7) zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
- 8) zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów; w przypadku gdy mienie objęte zastawem może stanowić przedmiot ubezpieczenia, zastaw jest ustanawiany wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem zastawu;
- 9) przewłaszczenia rzeczy ruchomych beneficjenta na zabezpieczenie;
- 10) hipoteki; w przypadku gdy instytucja udzielająca dofinansowania uzna to za konieczne, hipoteka jest ustanawiana wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki;
- 11) poręczenia według prawa cywilnego.

4. W przypadku zawarcia przez beneficjenta z daną instytucją w ramach jednego programu finansowanego z udziałem środków europejskich kilku umów o dofinansowanie finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego albo Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, realizowanych równocześnie, jeżeli łączna wartość zaliczek wynikająca z tych umów:

- 1) nie przekracza 10 000 000 zł – zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z każdej z tych umów ustanawiane jest w formie określonej w ust. 2;
- 2) przekracza 10 000 000 zł – zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie, której podpisanie powoduje przekroczenie limitu, o którym mowa w ust. 3, oraz każdej kolejnej umowy jest ustanawiane na warunkach określonych w ust. 3.

5. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i ust. 4 pkt 1, nie jest możliwe ustanowienie zabezpieczenia w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową albo jeżeli beneficjent wskaże jako preferowaną jedną z form zabezpieczenia, o których mowa w ust. 3, zabezpieczenie jest ustanawiane w formie określonej w ust. 3.

6. W przypadku rozliczenia przez beneficjenta całości zaliczki w ramach projektu, w którym zabezpieczenie ustanowione było w formie, o której mowa w ust. 3, może ono ulec zmianie na wniosek beneficjenta i przyjąć formę weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową. Rozpatrując wniosek beneficjenta, właściwa instytucja bierze pod uwagę potrzebę należytego zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie oraz dotychczasowy przebieg realizacji projektu.

§ 6. 1. Wniosek o płatność składany w celu rozliczenia zaliczki zawiera informacje dotyczące:

- 1) numeru umowy o dofinansowanie;
- 2) okresu, za jaki wniosek jest składany;
- 3) całkowitej kwoty wydatków oraz wydatków kwalifikowalnych objętych wnioskiem;
- 4) wysokości kwoty, o którą wnioskowano;
- 5) dokumentów potwierdzających poniesione wydatki kwalifikowalne objęte wnioskiem, z wyjątkiem wydatków rozliczanych na podstawie art. 67 ust. 1 lit. b–e rozporządzenia, o którym mowa w § 3 ust. 4 pkt 1, oraz na podstawie art. 53 ust. 1 lit. b–f rozporządzenia, o którym mowa w § 3 ust. 4 pkt 2;
- 6) dochodu uzyskanego w związku z realizowanym projektem albo operacją;
- 7) dotychczasowego oraz planowanego przebiegu rzeczowej realizacji projektu albo operacji;
- 8) osiągniętych wskaźników realizacji projektu albo operacji;
- 9) problemów powstałych w trakcie realizacji projektu albo operacji;
- 10) zgodności realizacji projektu lub operacji z zasadami polityk wspólnotowych.

2. Wniosek o płatność może zawierać dodatkowe informacje określone przez właściwą instytucję w ramach systemu realizacji danego programu finansowanego z udziałem środków europejskich.

§ 7. 1. W przypadku programów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, udzielanie, w tym wypłata, i rozliczanie zaliczki następuje w terminach i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie, z uwzględnieniem wytycznych państw darczyńców lub umów zawartych z tymi państwami.

2. W przypadku programów realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, udzielanie, w tym wypłata, i rozliczanie zaliczki następuje w terminach i na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie, z uwzględnieniem porozumień w sprawie przyznania pomocy finansowej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wniosek o płatność zawiera informacje, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–4 i 8, oraz potwierdzenie współfinansowania. Do wniosku o płatność stosuje się również § 6 ust. 2 oraz § 3 ust. 6 i 7.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wniosek o płatność zawiera informacje, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–5, oraz potwierdzenie współfinansowania. Do wniosku o płatność stosuje się § 6 ust. 2.

§ 8. 1. Do umów o dofinansowanie:

- 1) zawartych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia,
- 2) zawieranych w wyniku wybrania do dofinansowania projektów w ramach postępowań w zakresie wyboru projektów do dofinansowania rozpoczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia

– stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, właściwa instytucja i beneficjent albo wnioskodawca mogą odpowiednio dokonać zmian w zawartych umowach albo zawrzeć umowę, stosując przepisy rozporządzenia.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁴⁾

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej: *G. Puda*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie zaliczek w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz. U. poz. 2367), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 142 ust. 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079).